

Court Decision YU

Shiur# 377 | July 2nd 2022

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מא עמוד א-ב

פרשת המלך כיצד? מוצאי יום טוב הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית, עושין לו בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה, שנאמר: מקץ שבע שנים במועד וגו', חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנה לראש הכנסת, וראש הכנסת נותנה לסגן, והסגן נותנה לכהן גדול, וכ"ג נותנה למלך, והמלך עומד ומקבל וקורא יושב. אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד, ושבחוהו חכמים, וכשהגיע ללא תוכל לתת עליך איש נכרי, זלגו עיניו דמעות, אמרו לו: אל תתירא, אגריפס, אחינו אתה, אחינו אתה וכו'.....תנא משמיה דרבי נתן: באותה שעה נתחייבו שונאי ישראל כלייה, שהחניפו לו לאגריפס. אמר ר' שמעון בן חלפתא: מיום שגבר אגרופה של חנופה - נתעוותו הדינין ונתקלקלו המעשים, ואין אדם יכול לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך.

ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק ד סימן ט

שמעין מהאי ברייתא דאסור לשנות דברי תורה, אף כי הסכנה. וחייב למסור עצמו עליה, דלפי חד שינוי דתו' (ד"ה קראו) שמלכות הרשעה גזרה עליהם. ולמה לא ייראו חכמים שתעליל מלכות הרשעה עליהם. הלא לא תמצא דבר קשה כזה לומר בפני האומות שאנחנו פטורין מהיזיקן, והם חייבים. וכי לא היה ראוי לחוש ח"ו לכמה שמדות וחורבות דליפוק מיניה. בפרט מלכות הרשעה, שכל מחשבתם רק להתגולל ולהתנפל על שונאינו. וא"כ היה להם לשנות, או שניהם חייבים, או שניהם פטורין. אלא ש"מ שמחויבים אנו למסור על קידוש השם ואם ח"ו ישנה הדין הוה ככופר בתורת משה.

ספר מסילת ישרים פרק כו

זה פשוט כי כל אדם לפי האומנות אשר בידו, והעסק אשר הוא עוסק, כך צריך לו הישרה והדרכה, כי דרך החסידות הראוי למי שתורתו אומנתו אינו דרך החסידות הראוי למי שצריך להשכיר עצמו למלאכת חבירו, ולא זה וזה דרך החסידות הראוי למי שעוסק בסחורתו, וכן כל שאר הפרטים אשר בעסקי האדם בעולם, כל אחד ואחד לפי מה שהוא ראוי לו דרכי החסידות, לא לפי שהחסידות משתנה, כי הנה הוא שוה לכל נפש ודאי, הואיל ואיננו אלא לעשות מה שיש נחת רוח ליוצרו בו, אבל הואיל והנושאים משתנים אי אפשר שלא ישתנו האמצעים המגיעים אותם אל התכלית כל אחד לפי ענינו. וכבר יכול להיות חסיד גמור איש אשר לא יפסוק מפיו

הלימוד כמו מי שמפני צרכו הוא בעל מלאכה פחותה, וכתיב (שם ט"ז): "כל פעל ה' למענהו". ואומר (שם):
"בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך", הוא יתברך שמו ברחמיו יפקח עינינו בתורתו, ויורנו דרכיו, ויוליכנו
באורחותיו, ונזכה לתת כבוד לשמו, ולעשות נחת רוח לפניו.

Riddles of the week

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קט עמוד ב

עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר ותכס עליהם הארץ - בעולם הזה, ויאבדו מתוך הקהל לעולם
הבא, דברי רבי עקיבא.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קי עמוד ב

דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא וכו'. תנו רבנן: דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר במדבר
הזה יתמו ושם ימתו. יתמו - בעולם הזה, ושם ימתו - בעולם הבא. ואמר אשר נשבעתי באפי אם יבאון אל
מנוחתי, דברי רבי עקיבא.

Rabbi Efrem Goldberg

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מא עמוד א-ב

פרשת המלך כיצד? מוצאי יום טוב הראשון של חג בשמיני במוצאי שביעית, עושין לו בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה, שנאמר: מקץ שבע שנים במועד וגו', חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנה לראש הכנסת, וראש הכנסת נותנה לסגן, והסגן נותנה לכהן גדול, וכ"ג נותנה למלך, והמלך עומד ומקבל וקורא יושב. אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד, ושבחוהו חכמים, וכשהגיע ללא תוכל לתת עליך איש נכרי, זלגו עיניו דמעות, אמרו לו: אל תתירא, אגריפס, אחינו אתה, אחינו אתה וכו'.....תנא משמיה דרבי נתן: באותה שעה נתחייבו שונאי ישראל כלייה, שהחניפו לו לאגריפס. אמר ר' שמעון בן חלפתא: מיום שגבר אגרופה של חנופה - נתעוותו הדינין ונתקלקלו המעשים, ואין אדם יכול לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך.

ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ג אות קפז - קפח

קפז וזה דבר כת החנפים. ענין הכת הזאת נחלק לתשעה חלקים: החלק הראשון - החנף אשר הכיר או ראה או ידע כי יש עול בכף חברו וכי החזיק בתרמית או כי יחטא איש בלשון הרע או באונאת דברים, ויחליק לו לשון הרע לאמר: לא פעלת און! המעט ממנו עון הנמנע מן התוכחה, שנאמר (ויקרא יט, יז): "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", ויוסיף לחטוא על אמרו: לא חטאת! כענין שנאמר (ירמיה כג, יד): "וחזקו ידי מרעים". והנה זה ביד החנף האויל עון פלילי, כי לא יקנא לאמת, אבל יעזור אחרי השקר, ויאמר לרע טוב, וישם חשך לאור, גם נתן מכשול לפני החוטא משני פנים: האחד - כי איננו נחם על רעתו, והשני - כי ישנה באולתו ביום מחר, כי הלל רשע החנף אותו על תאות נפשו, מלבד כי ישא עונש על הנזק אשר הזיק לאשר אשם לו החוטא, על צדקו מי אשר חטא לו, מלבד כי יענש על דבר שקר, שנאמר (תהלים ה, ז): "תאבד דוברי כזב", ונאמר (משלי יז, טו): "מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת ה' גם שניהם", כל שכן אם העול אשר בכף רשע חברו גלוי לרבים, כי באמור אליו החנף לפני בני אדם: זך אתה בלי פשע! חלל ובזה דת ודין.

קפח וחייב האדם למסור עצמו לסכנה ואל ישיא את נפשו עון אשמה כזאת. ואמרו רבותינו (סוטה מא, א) על ענין אגריפס שהיה קורא בתורה וכשהגיע לפסוק זה (דברים יז, טו): "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" זלגו עיניו דמעות, ואמרו לו: אחינו אתה! באותה שעה נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה שחנפו לו לאגריפס. אף כי היושב על המשפט אין לו לפחד מאנוש ימות, שנאמר (דברים א, יז): "לא תגורו מפני איש". ויש בחלקי כת חנפים אשר במ החנף נספה ואבד בעון החנופה לבד, כאשר יתבאר.

ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק ד סימן ט

שמעין מהאי ברייתא דאסור לשנות דברי תורה, אף כי הסכנה. וחייב למסור עצמו עליה, דלפי חד שינוי דתו' (ד"ה קראו) שמלכות הרשעה גזרה עליהם. ולמה לא ייראו חכמים שתעליל מלכות הרשעה עליהם. הלא לא תמצא דבר

קשה לומר בפני האומות שאנחנו פטורין מהיזיקן, והם חייבים. וכי לא היה ראוי לחוש ח"ו לכמה שמדות וחורבות דליפוק מיניה. בפרט מלכות הרשעה, שכל מחשבתם רק להתגולל ולהתנפל על שונאינו. וא"כ היה להם לשנות, או שניהם חייבים, או שניהם פטורין. אלא ש"מ שמחויבים אנו למסור על קידוש השם ואם ח"ו ישנה הדין הוה ככופר בתורת משה.

צריך לסגור: "לזכרון. מה שהזהירני
וציווה עלי מר אבא הגאון זצלה"ה
הכ"מ קודם פטירתו. על דבר שמסר
נפשו על ענין ישיבה דוואלוזין, שלא
להכניס לתוכה שום לימוד חול. ולסיבה
זו נסגרה הישיבה ומזה נחלה בחליו אשר
לא עמד ממנה. וציווה עלי באזהרה שלא
להסכים לענין זה בשום אופן בלא שום
הוראת היתר בעולם. ואמר שהקדוש
ברוך הוא רמז כל זה בתורה, נאמר:
"להבדיל בין הקודש ובין החול", היינו
שכל עניני חול המתערבים בקודש בלא
הבדל, לא די שאין עניני למודי חול
מקבלים קדושה, אלא אף זו שעניני
למודי קודש מתקלקלים מהם. על כן לא
ירע לך בני מה שהענין הזה גרם לי לצאת
מן העולם ולהסגיר את הישיבה כי כדאי
הוא הענין הגדול הזה למסור נפשו עליו.
כל זה דיבר אלי ביום ג', כ"ז מנחם אב
תרנ"ג בוורשא". (הגאון רבי חיים ברלין
זצ"ל)

Selected audio from our listeners

Comments on the Shiur

Comments on the Shiur 1 *click here*

Comments on the Shiur 2 *click here*

Comments on the Shiur 3 *click here*

Comments on the Shiur 4 *click here*

Comments on the Shiur 5 *click here*

Comments on the Shiur 6 *click here*

Answers to the Questions

Answers to the questions 1 *click here*

Answers to the questions 2 *click here*

Answers to the questions 3 *click here*

Answers to the questions 4 *click here*

Answers to the questions 5 *click here*

Answers to the questions 6 *click here*

Shiur Suggestions

Suggestion 1 *click here*

Suggestion 2 *click here*

Selected emails from our listeners

Answers to the Questions

The reason for stating separately Korach and דור המדבר losing the הבא עולם could be different שיטות as to which group this applies.

Secondly Korach and followers were all punished regardless of age whereas דור הם דבר from 20 to age 60 only so not the same.

Israel Press

1. Korach and group mostly shevet levi which was not considered dor hamidbar since they did not sin by meraglim or egel so gemorah needs to say both have no reward in the world to come.

2. According to Ibn Ezra he says no order for the Torah and Korach happened right after Ahron and his sons were anointed which happened way before the meraglim and dor hambidbar losing reward in the world to come.

Isaac Sprecher

Shevet Levi did not go into the gezeira of the meraglim, those that were with Korach however, lost their chelek for olam haba

Samuel Obstfeld

יותר מזה מצינו שבני קרח לא מתו, וודאי מתבאר מדברי חז"ל שיש להם חלק לעוה"ב (אופן אחר מצינו בתוס' מס' קידושין ל"א: כשנטבעו שערי המקדש אמרו בני קרח מי שיעלה השערים אולי יעלה אותנו, ומבואר שלא עלו מהמקום שנתבצר להם),

בעצם מצינו מחלק' ראשונים אם שבט לוי היו בכלל חטא המרגלים, וממ"נ עיין פרש"י אך את מטה לוי לא תפקוד עתידה להיות גזירה ואל תהיו אלו בכלל שלא טעו בעגל, מדוייק ברש"י לעולם היו בכלל חטא המרגלים, עיי"ש בשפתי חכמים ואולי יש סתירה ברש"י,

והנה במס' יבמות ע"ב מ' שנה שהיו ישראל במדבר לא נשב להם רוח צפונית, איבעית אימא מפני שנזופין היו, פרש"י מחמת העגל, תוס' חולק עליו שהרי נתכפרו מחטא העגל וכו' ואלא נזופין מחמת חטא המרגלים,

הק' הגרא"י הלא מפורש במס' חגיגה ד"ו: אלא מה אני מקיים הזבחים והמנחה הגשתם לי במדבר מ' שנה, שבטו של לוי שלא עבדו ע"ז הם הקריבו אותה, פרש"י שכלל ישראל לא היו יכולים להקריב מפני שנזופין היו אבל שבטו של לוי לא היו בכלל חטא העגל, ומפורש שהנזיפה היתה מחמת חטא העגל,

ולכאורה מוכרח לומר בעצם לדעת תוס' אף שהנזיפה היתה מחמת חטא המרגלים מ"מ לא היה רק על אלו שחטאו בחטא העגל,

באופן הנמצא י"ל שבט לוי לא היו בכלל ולכן לולי חטא זה של קרח היו זוכים לעוה"ב

Shalom. The question was regarding the necessity of the Gemara to quote Rabbi Akiva's statement that the congregation of Korach has no share in Olam Habah if the Gemara stated right afterwards that the Dor Hamidbar has no share in Olam Habah according to Rabbi Akiva.

Attempted Answers: (2 attempts)

(1) The machlokesim in the Gemara are independent of each other. It could be that even though R' Elazar and the other Rabbanim who argued with R' Akiva on daf קי(b), they would agree with him regarding Korach and his eidah. The other side of the machlokes regarding Dor Hamidbar calls that generation the "chassidim" of Hashem. They may argue with R' Akiva here, but by Korach and his eidah whom the Torah call "reshaim", they would be modeh. In order to teach out the machlokesim, it was stated twice even though to R' Akiva's opinion there was no need.

(2) The Dor Hamidbar not having Olam Habah may only have affected those who were part of the punishment of the spies. Women, those under 20, and the tribe of Levi may

not have been part of this statement and still subject to Olam Habah. The eidah of Korach affected people differently than the Dor Hamidbar, in that anyone (even women and the tribe of Levi and under 20) who was a part of the sin has no share to Olam Habah according to R' Akiva, which we wouldn't have deduced from the statement about Dor Hamidbar.

Hi,

First, a response to the riddle of the week: at least some portion of Korach's eida were leviyim, who were excluded from the general punishment of the dor ha'midbar because they didn't take part in the cheit ha'meragilim (see Bava Basra 121b).

אָמַר רַב הַמְנוּנָא לֹא נִגְזְרָה גְזֵרָה עַל שְׁבִטוֹ שֶׁל לְוֵי דְכָתִיב בְּמִדְבָּר
הַזֶּה יָפְלוּ פְגָרֵיכֶם וְכָל פְּקֻדֵיכֶם לְכָל מִסְפְּרָכֶם מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה
וּמְעַלָּה מִי שְׁפָקוּדָיו מִבְּנֵי עֲשָׂרִים יָצָא שְׁבִטוֹ שֶׁל לְוֵי שְׁפָקוּדָיו מִבְּנֵי
שְׁלֹשִׁים

That isn't a fully satisfying answer since some members of Korach's group were clearly not b'nei Levi (e.g., Dasan and Aviram) and would fall into both groups, but I'd say still acceptable since all that is required for the drasha to be necessary is for some number of people to be excluded from the latter drasha.

David Birnbaum